

ἔδόθη βεβαίως κατὰ τὴν συνέλευσιν τῶν μελῶν τῆς Κοινότητος Μήλου, καθ' ἣν ἀπεφασίσθη ἡ σύναψις τοῦ δανείου. Κατ' ἀκολουθίαν πρέπει νὰ τῷ παρεδόθησαν καὶ τὰ σχετικὰ ἔγγραφα τῆς νομιμοποιήσεώς του. Ἄν δὲ ἀπὸ τῆς μιᾶς πλευρᾶς ὄντως τῷ ἔδόθησαν ταῦτα, γεγονὸς εἶναι ἀπὸ τῆς ἄλλης πλευρᾶς ὅτι δὲν περιεσώθησαν. Δὲν ἀποκλείεται ὅμως ἡ ἔξουσιοδότησις αὕτη νὰ τῷ ἔδόθη διὰ τῆς πρὸς αὐτὸν παραδόσεως τῆς σφραγίδος τῆς κοινότητος εἰς ἔνδειξιν τοῦ συμβάντος. Τοῦτο βεβαίως ἀποτελεῖ ἀπλὴν εἰκασίαν, ἣν κάμνω ἐπεκτείνων κατ' ἀναλογίαν ὅσα εἰς τὴν Σῦρον συνέβαινον ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἔξουσίαν πρὸς χρῆσιν τῆς σφραγίδος ἐκ μέρους τοῦ *καντζιλιέρη*, ἥτις σημαντικῶς ἐνίστε περιορίζετο, ἀποδεικνύουσα τὴν σημασίαν τοῦ γεγονότος καὶ περὶ ἧς βλέπε Α. Θ. ΔΡΑΚΑΚΗ, *Ἡ Σῦρος ἐπὶ Τουρκοκρατίας*, Τόμος Α', ἐν Ἐρμουπόλει Σύρου 1948, σελ. 217 ἐπ. Περὶ τῆς σημασίας ἣν εἶχεν ἡ κατοχὴ τῆς σφραγίδος, βλέπε, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰς Σπέτσας, Π. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΥ, *Δημοτικὴ διοίκησις ἐν Ἑλλάδι*, τόμ. 1ος, 2α ἔκδ., Ἀθῆναι 1859, σελ. 60 καὶ σημ. β' καὶ ὅμοιον τρόπον ρυθμίσεως εἰς τὰ γραπτὰ ἔθιμα Νάξου τοῦ ἔτους 1810, κεφ. Β', ιστ' («Θέμις» Σγούτα 5, Ἀθῆναι 1852, σελ. 146 = ΖΕΠΩΝ, *Jus graecoromanum* 8, Ἀθῆναι 1931, σελ. 534). Περὶ τοῦ ὅτι ἡ σφραγὶς τῆς Σκοπέλου Ὑδρας *συνίστατο ἀπὸ τέσσαρα κομμάτια*, βλέπε ἔγγραφον 428 (Ε) ἐκδιδόμενον ὑπὸ Ι. ΒΙΣΒΙΖΗ, *Ἡ Ποιτικὴ Δικαιοσύνη κατὰ τὴν ἐλληνικὴν Ἐπανάστασιν*, Ἀθῆναι 1941, σελ. 410. Περὶ τῆς Ὑδρας ὅρα καὶ Ι. ΛΥΚΟΥΡΗ, *Ἡ Διοίκησις καὶ Δικαιοσύνη τῶν τουρκοκρατουμένων νήσων Ἀἰῶνα - Πόρος - Σπέτσαι - Ὑδρα κλπ.* Ἀθῆναι 1954, σελ. 103β.

Τὰ ὅσα ἐξ ἀφορμῆς τῶν ἐγγράφων 15 καὶ 17 γράφω ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἀντίληψιν ἂν τὸ κοινὸν τῆς Μήλου ἀπετέλει νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου πλήρως διαμορφωμένον κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, δὲν μεταβάλλονται διὰ τοῦ παρόντος ἐγγράφου, διότι ἐν στίχῳ 2 λέγεται: *δηλοποιούμεν ἡμεῖς οἱ κάτωθεν προεσιῶτες καὶ ἐπίτροποι*, οὔτινες ἐν στίχοις 6 — 7 προσθέτουν: *ὅθεν ὑποσχόμεθα ὅλοι κοινῶς νὰ τοῦ τὰ εὐχαριστήσωμεν εἰς πρώτην του ζήτησιν*, ἰδρυομένης διὰ τῆς τελευταίας ταύτης φράσεως εἰς ὁλόκληρον ἐνοχῆς τῶν *προεσιῶτων καὶ ἐπιτρόπων* πρὸς ἀπότισιν τοῦ χρέους. Ἐπομένως ὁ Βεργκάς ὡς ἀντιπρόσωπος τῆς κοινότητος μὲν συνηλλάγη, ὑπεχρέωσεν ὅμως ἀλληλεγγύως τοὺς *προεσιῶτας καὶ ἐπιτρόπους*.

σφραγὶς
τῆς
Μήλου

- 1 διὰ τῆς παρούσης ἡμῶν κοινῆς καὶ ἐνσφραγίστου ὁμολογίας
- 2 δηλοποιούμεν ἡμεῖς οἱ κάτωθεν, προεσιῶτες καὶ ἐπίτροποι
- 3 τῆς νήσου μήλου ὅτι ἐλάβομεν διὰ χρεῖαν καὶ ἀνάγκην τοῦ
- 4 κοινοῦ μας παρὰ τοῦ σινιὸρ κωνσταντάκη μπάου γρόσια τὸν ἀριθμὸν

- 5 χίλια ἦτοι νού(μερο) 1000 νὰ τρέχουν μὲ τόκον δώδεκα
- 6 τὰ ἑκατὸ τὸν καθ' ἕκαστον χρόνον ὅθεν ὑποσχόμεθα
- 7 ὅλοι κοινῶς νὰ τοῦ τὰ εὐχαριστήσωμεν εἰς πρώτην του ζήτησιν
- 8 τὸ διάφορον ὅσον καὶ τὸ κεφάλαιον καὶ διὰ βέβαιον ἀληθείας
- 9 δεδώκαμεν τὴν παροῦσάν μας εἰς χεῖράς του νὰ ἔχη τὸ κῦρος
- 10 καὶ τὴν ἰσχὺν ἐν παντὶ τόπῳ καὶ κριτηρίῳ
- 11 μῆλος 1819 δεκεμβρίου 22

- 2^α X. 12 οἰκονόμος μῆλου βεργκᾶς καὶ ἀπεσταλμένος τῆς νήσου μῆλου ἔλαβον
- 13 τὰ ἄνωθεν καὶ βεβαιῶ καὶ μὴν εὐρίσκοντας διὰ νὰ δουλεύω τὸ κοι-
  - 14 νὸν μὲ τὸ ὕφος ὅπου λέγει ἄνωθεν διὰ νὰ τελειώσουν τὴν
  - 15 δουλειὰ τοῦ κοινοῦ ἐσυμφώνησαν νὰ πληρώνομε μὲ δέκα
  - 16 πέντε τὰ ἑκατὸ εἰς αὐτὴν τὴν ὁμολογίαν.

Verso

- 3^η X. 1 ὁμολογία τοῦ κοινοῦ τῆς
2 μῆλου διὰ γροσίᾳ 1000—

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

19 Ὁμολογία τοῦ Στοβαράκη

Χάρτης δίφυλλος
0,220×0,163

1820, Φεβρουαρίου 12
Σίφνος

Ὁ Ἀντώνιος Ἀντριάνας Στοβαράκης συνάπτει παρὰ τοῦ Πετράκη Ἰωάννου Μπάου δάνειον γροσίων τριακοσίων ἐπὶ μηνιαίῳ τόκῳ 1^ο/_ο, ὑποσχόμενος ν' ἀποδώσῃ τοῦτο ἅμα τῇ ἀναζητήσει του ὑπὸ τοῦ δανειστοῦ. Ἐφ' ᾧ παραδίδει εἰς χεῖρας τοῦ τελευταίου τὴν παροῦσαν ὁμολογίαν γεγραμμένην καὶ ὑπογεγραμμένην ἰδιοχείρως.

Τὸ ἔγγραφον ἀποτελεῖ ὁμολογίαν δανείου περὶ ἧς βλέπε 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20 κτλ. Εἶναι δὲ τοῦτο ἰδιωτικόν. Συνήθεια ὑπῆρχεν ὅπως τὰς ὁμολογίας προσυπογράφουν καὶ τρεῖς μάρτυρες. Τοῦτο μάλιστα εἶχε καθιερωθῇ καὶ νομοθετικῶς: *Συνταγμάτιον Νομικὸν Ἀλεξάνδρου Ἰωάννου Ὑψηλάντη Βοεβόδα Ἡγεμόνος πάσης Οὐγγροβλαχίας 1780*, ἐκδιδόμενον ὑπὸ Π. Ι. ΖΕΠΟΥ, Ἀθῆναι 1936, τίτλος XXIV παρ. α'. Βλέπε ἐπίσης *Πρόχειρον Νομικὸν ΘΕΟΦΙΛΟΥ ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΚΑΜΠΑΝΙΑΣ*, ἐκδιδόμενον ὑπὸ Ε. Ταπεινοῦ καὶ Κ. Βασιλειάδου, Κωνσταντινούπολις 1887, σελ. 209. Ἡ ἔλλειψις ὁμῶς αὐτῶν δὲν καθίστα τὸ δάνειον ἄκυρον. Ἐν τῷ παρόντι ὑπογράφει εἰς μόνον μάρτυς.

Ἄξιον ἰδιαιτέρας προσοχῆς εἶναι τὸ ὅτι ὁ Στοβαράκης ἀποκαλεῖται Πέτρος Ἀντριάνας. Τοῦτο εἶναι παραβλητέον πρὸς ὅσα παρατηρῶ εἰς ἔγγρα. 4, 6, 27 καὶ συν-

